

ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ.

ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΗΣ Ο.Λ.Μ.Ε.
CENTRE FOR RESEARCH AND DOCUMENTATION OF OLME

Ιστοσελίδα: <http://kemete.sch.gr/>

e-mail: kemete@sch.gr

Ερμού & Κορνάρου 2, Αθήνα

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ 12ου ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ./Ο.Λ.Μ.Ε.

(ΚΑΒΑΛΑ, 18 – 20 ΜΑΪΟΥ 2018)

**12ο Εκπαιδευτικό
Συνέδριο ΟΛΜΕ**

**ΚΑΒΑΛΑ
18-20 Μαΐου 2018**

**Το Εκπαιδευτικό έργο
σε συνάρτηση
με τους όρους
& τις συνθήκες εργασίας
ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ**

ΙΟΥΝΙΟΣ 2018

Για το 12^ο Εκπαιδευτικό Συνέδριο που είχε ως θέμα: **«Το εκπαιδευτικό έργο σε συνάρτηση με τους όρους και τις συνθήκες εργασίας των εκπαιδευτικών»**, συγκροτήθηκαν από το ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ. 4 ομάδες εργασίας και δύο υποομάδες. Οι εργασίες των ομάδων ξεκίνησαν το Μάρτιο του 2018 με εβδομαδιαίες συνεδριάσεις στις οποίες συμμετείχαν πολλοί συνάδελφοι και συναδέλφισσες από την Αττική και την επαρχία. Με βάση τις τεκμηριωτικές εργασίες που κατέθεσαν τα μέλη των ομάδων, συγκροτήθηκαν οι έξι περιλήψεις-εισηγήσεις που κατατέθηκαν στο 12^ο Συνέδριο και συζητήθηκαν στις παράλληλες συνεδρίες στο πλαίσιο των εργασιών του.

Τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η κάθε ομάδα εργασίας, μετά και από τις παρεμβάσεις των συνεδριών, και τα οποία παρουσιάστηκαν από τους συντονιστές στην τελική ολομέλεια του Συνεδρίου, είναι τα παρακάτω:

- ✓ **1^η Ομάδα εργασίας ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ. για το 12ο Εκπαιδευτικό Συνέδριο**
ΘΕΜΑ: Συνθήκες εργασίας, Υποδομές, Βοηθητικό, διοικητικό, επιστημονικό
προσωπικό: Πώς και γιατί οι παραπάνω παράγοντες επιδρούν στο
εκπαιδευτικό έργο.
Συντονιστές: Πέττας Αντώνιος, Αθανασακοπούλου Αγγελική,
Ζαφείρης Ανδρέας.

Συμπεράσματα - Πορίσματα

Πραγματοποιήθηκε η συνεδρίαση της 1^{ης} ομάδας, με την παρέμβαση πολλών συναδέλφων πάνω στην εισήγηση της ομάδας εργασίας. Επιβεβαιώθηκαν τα συμπεράσματα της ομάδας και πιο συγκεκριμένα όσον αφορά στα θέματα, η ομάδα κατέληξε:

Αύξηση ωραρίου - επιπτώσεις

Το διδακτικό ωράριο αποτελεί για τους καθηγητές και την εκπαίδευση σημαντικό παράγοντα καλής και ποιοτικής λειτουργίας. Η αύξηση του ωραρίου το 2013 και οι συγχωνεύσεις το 2011 οδήγησαν σε απώλεια τουλάχιστον 9.000 θέσεων εργασίας. Διεκδικούμε την επαναφορά του διδακτικού ωραρίου στα προ του 2013 επίπεδα και την άμεση πρόσληψη διοικητικού και υποστηρικτικού προσωπικού.

Γήρανση εκπαιδευτικού προσωπικού

Το 40% των εκπαιδευτικών, που διδάσκουν στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στη χώρα μας, είναι «γερασμένοι», ξεπερνώντας κατά πολύ τον μέσο όρο του 30% στις χώρες του ΟΟΣΑ. Διεκδικούμε πλήρη σύνταξη στα 60 χρόνια με 30 έτη υπηρεσίας.

Αδιοριστία – Μεταθέσεις - Αποσπάσεις

Από το 2008 έως σήμερα έχουμε μείωση των εκπαιδευτικών κατά 35,8% (43.220 λιγότεροι). Από την άλλη πλευρά, έχουν να πραγματοποιηθούν διορισμοί από το 2010-2011. Η αδιοριστία των τελευταίων ετών έχει οδυνηρές συνέπειες τόσο στις μεταθέσεις όσο και στις αποσπάσεις των εκπαιδευτικών. Παράλληλα, κοντά στο 20% των καθηγητών διδάσκει σε 2 σχολικές μονάδες ενώ το 5% σε τουλάχιστον σε τρεις και πάνω. Επίσης, με τις καταργήσεις των σχολείων και των τμημάτων και τη συγκέντρωση των μαθητών σε πολυπληθή τμήματα επιδεινώνονται οι συνθήκες άσκησης του εκπαιδευτικού έργου και ανοίγουν οι δρόμοι της απομόρφωσης και της εγκατάλειψης του δημόσιου σχολείου. Τέλος, η επιβολή ενός αυταρχικού πλέγματος νόμων κατέστησε ασφυκτικό το εργασιακό περιβάλλον. Η προσπάθεια να επιβληθεί η αξιολόγηση με το Ν. 4142/13 ήταν η αιτία πολέμου για το εκπαιδευτικό κίνημα. Οι αντιδράσεις των εκπαιδευτικών δείχνουν το δρόμο που πρέπει να ακολουθηθεί σήμερα.

Επιβολή 30ωρου

Είναι φανερό ότι το Υπουργείο επιχειρεί με κάθε τρόπο να υλοποιήσει τη συμφωνία με τους «θεσμούς» για την υποχρεωτική παραμονή των εκπαιδευτικών στο σχολείο 30 ώρες εβδομαδιαία, που θα οδηγήσει με μαθηματική ακρίβεια σε αύξηση του διδακτικού ωραρίου είτε άμεσα, με στόχο τη μείωση των αναγκών σε εκπαιδευτικό προσωπικό, είτε έμμεσα μέσω διάφορων εκπαιδευτικών δράσεων. Δρομολογούνται συνολικότερες αλλαγές, που αφορούν το DNA του δημόσιου σχολείου, τη δομή και το περιεχόμενο της εκπαιδευτικής διαδικασίας (π.χ. αξιολόγηση-αποτίμηση, υλοποίηση του σχεδιασμού για τις νέες δομές υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου, ηλεκτρονικές εγγραφές και απουσίες κ.α.).

Ελαστική εργασία - Αναπληρωτές

Η πολιτική της αδιοριστίας έχει εκτινάξει την ελαστική εργασία, έχοντας επιβάλει σε χιλιάδες συμβασιούχους εκπαιδευτικούς ένα καθεστώς μόνιμης εργασιακής ομηρίας. Οι αναπληρωτές που εργάζονται στο δημόσιο σχολείο μέχρι τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο (τη σχολική χρονιά 2017-2018) είναι 22.732. Συνεπώς, με βάση τα στοιχεία το 15% των εκπαιδευτικών είναι ελαστικά εργαζόμενοι. Τον Ιανουάριο του 2018, η κυβέρνηση προχώρησε στην ψήφιση των νέων σκληρών μέτρων της 3^{ης} αξιολόγησης, μεταξύ των οποίων υπήρχαν και διατάξεις που αφορούσαν αποκλειστικά την εκπαίδευση με στόχο την επιπλέον μείωση των θέσεων εργασίας. Κυρίαρχος στόχος των κυβερνήσεων είναι η εξοικονόμηση πόρων, που απαγορεύει να γίνουν οι αναγκαίοι μόνιμοι διορισμοί. Το φτηνό σχολείο με βάση τις οδηγίες του ΟΟΣΑ και της Ε.Ε. έρχεται να παραβλέψει τις ανάγκες, τα μορφωτικά δικαιώματα των μαθητών, τις εργασιακές συνθήκες των εκπαιδευτικών και το περιεχόμενο της παρεχόμενης εκπαιδευτικής γνώσης. Η παγίωση της εργασιακής περιπλάνησης των αναπληρωτών, οι περισσότεροι από τους οποίους εργάζονται πάνω από δέκα χρόνια στη δημόσια εκπαίδευση, έχει οδηγήσει στην απόγνωση και στην ψυχική εξάντληση. Πρόκειται για έναν

αναλώσιμο εργαζόμενο, εύκολα χειραγωγήσιμο, χωρίς εργασιακά δικαιώματα, με αυξανόμενες υποχρεώσεις, χωρίς να έχει όμως τα ίδια δικαιώματα με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς. Είναι δεδομένο ότι κυρίαρχο αίτημα διεκδίκησης του εκπαιδευτικού κινήματος οφείλει να είναι οι μαζικοί μόνιμοι διορισμοί, ώστε να καλυφθούν όλα τα κενά σε γενική και ειδική αγωγή. **Αρκεί να αναφερθεί, πως για το τρέχον σχολικό έτος (2017-2018), οι αναπληρωτές στο σύνολο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι περίπου 7.500. Από αυτό τον πληθυσμό, στην ΕΑΕ που είναι ένα μικρό υποσύνολο, οι αναπληρωτές ΕΑΕ είναι περίπου 3.000! Δηλαδή, το 40% των αναπληρωτών προσλαμβάνεται στην ΕΑΕ.** (βλέπε εισήγηση υποομάδας Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης).

Η συσπείρωση όλων στα σωματεία και οι συλλογικά πολύμορφοι συνεχείς αγώνες για την επίτευξη αυτών των στόχων, αποτελούν μονόδρομο. Οδηγός θα πρέπει να είναι οι μεγάλες πρόσφατες κινητοποιήσεις στο Υπουργείο και στα Προπύλαια (Φεβρουάριος και Μάρτιος 2018).

Υποδομές - Γεωγραφική ανισοκατανομή εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων

Κατατέθηκαν στην εισήγηση στοιχεία και απόψεις που αφορούσαν τις υποδομές, όσο και την ανισοκατανομή των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων. Στην εισήγησή της η υποομάδα της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, έκανε λόγο: για στέγαση σχολικών μονάδων Ειδικής Αγωγής σε ακατάλληλα κτήρια, για συστέγαση με άλλες σχολικές μονάδες πχ με ΓΕΛ ή με ΕΠΑΛ.

Τονίζεται δε, ότι η καταλληλότητα του χώρου και η προσβασιμότητα (*ανελκυστήρες, ράμπες, ειδικά πεζοδρόμια στις εισόδους των σχολείων*), είναι υψίστης λειτουργικής σημασίας για τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, αλλά δεν είναι αυτονόητα.

Επίσης, γνωστοποίησε με στοιχεία, τον μικρό αριθμό των τμημάτων ένταξης και των σχολικών μονάδων Ειδικής Αγωγής σε σχέση με την πρωτοβάθμια εκπαίδευση (βλέπε εισήγηση υποομάδας Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης).

Τέλος, το πολιτικό πλαίσιο κάτω από το οποίο πραγματοποιούνται όλα τα προαναφερθέντα είναι η πολιτική της Ε.Ε., του μεγάλου κεφαλαίου και οι εντολές του ΟΟΣΑ για τις «βέλτιστες πρακτικές» που υλοποιούν όλες οι ελληνικές κυβερνήσεις από το 2011. Η ομοσπονδία (ΟΛΜΕ) οφείλει να λάβει υπόψη της όλα τα προαναφερθέντα που κατατέθηκαν και να συγκρουστεί με τη νεοφιλελεύθερη πολιτική, βαδίζοντας αταλάντευτα στο δρόμο των αγωνιστικών διεκδικήσεων και στην υπεράσπιση του υποχρεωτικού δημόσιου και δωρεάν σχολείου.

✓ **2η Ομάδα εργασίας ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ. για το 12ο Εκπαιδευτικό Συνέδριο**

**ΘΕΜΑ: Εργασιακά δικαιώματα, Ασφαλιστικό, Συνταξιοδοτικό, Μισθολογικό καθεστώς και η επίδραση που ασκούν στον εκπαιδευτικό και το έργο του.
Συντονιστής: Ανδρινόπουλος Γεώργιος**

Συμπεράσματα - Πορίσματα

Στο Μισθολογικό, η Ομάδα διεξήγαγε έρευνα αρχείου. Μετά από βιβλιογραφική ανασκόπηση των σχετικών επίσημων κειμένων αλλά και συναφών προηγούμενων μελετών του ΚΕΜΕΤΕ και άλλων συναδέλφων, κατέληξε στο ότι οι βασικές αλλαγές στο Μισθολόγιο εντοπίζονται σε δύο κύρια σημεία:

(α) στη μείωση σε απόλυτο αριθμό των πραγματικών μισθών των εκπαιδευτικών, ποικιλοτρόπως (άμεση μείωση μηνιαίου, αύξηση κρατήσεων, άμεσες και έμμεσες φορολογικές επιβαρύνσεις, κατάργηση επιδομάτων, μη εφαρμογή τιμαριθμικών αυξήσεων, μείωση ωρομισθίου, κατάργηση Δώρων, κ.ά.) . Η μείωση αυτή, με ενδεικτικό σημείο τομής και σύγκρισης το 2009, υπολογίζεται σήμερα σε 30% του πραγματικού εισοδήματος των εκπαιδευτικών.

(β) στην κατάργηση της ακώλυτης μισθολογικής εξέλιξης. Αυτό έλαβε ιδιαίτερη ένταση στο Μισθολόγιο του 2011 και διατηρήθηκε και στο Μισθολόγιο 2015 μέσω της έννοιας της Προωθημένης Μισθολογικής Εξέλιξης. Έχει ως κύριο χαρακτηριστικό τη σχετικοποίηση και απαξίωση της προϋπηρεσίας, την ενίσχυση της λογικής της αξιολόγησης, τη διάσπαση των ενιαίων υλικών συμφερόντων των εκπαιδευτικών μέσω του ανταγωνισμού, κ.ά.

Στη συνέχεια, η Ομάδα προχώρησε σε σύγκριση με τους μισθούς των Εκπαιδευτικών σε άλλες χώρες της Ευρώπης, όπου διαπίστωσε ότι, μετά την εφαρμογή των μνημονιακών πολιτικών, ο Έλληνας εκπαιδευτικός, με όρους πραγματικής αγοραστικής δύναμης, ανήκει πλέον στους χειρότερα αμειβόμενους εκπαιδευτικούς της Ευρώπης, με όλες τις δυτικές χώρες αλλά κι αρκετές ανατολικές να έχουν μεγαλύτερους πραγματικούς μισθούς.

Η 2^η Ομάδα τέλος, προσδιόρισε τους στόχους και τα αιτήματα πάλης του Κλάδου στο θέμα, στο πλαίσιο των σχετικών αποφάσεων του 17^{ου} Συνεδρίου της ΟΛΜΕ το 2017, με έμφαση στην αποκατάσταση όλων των απωλειών και στην υπεράσπιση της ακώλυτης μισθολογικής εξέλιξης και της προϋπηρεσίας. Μέσο για αυτές τις διεκδικήσεις μπορεί να είναι η διεκδίκηση μιας Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, που θα επανανοηματοδοτήσει και τη συμμετοχή στο Συνδικάτο.

Στο Συνταξιοδοτικό-Ασφαλιστικό, η Ομάδα διεξήγαγε έρευνα αρχείου. Μετά από ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας, η Ομάδα κατέληξε στο ότι το ΣΚΑ αποτελεί ιστορικά ένα κυρίως πολιτικό ζήτημα κι όχι απλά τεχνικό, καρπός των διεκδικήσεων των δυνάμεων της εργασίας απέναντι στους εργοδότες και τις δυνάμεις του Κεφαλαίου.

Η Ομάδα διαπίστωσε ότι ούτε το Κράτος ούτε η Εργοδοσία (που ταυτίζονται στην περίπτωση των εκπαιδευτικών του δημοσίου) έχουν τηρήσει τις υποχρεώσεις τους έναντι των εργαζομένων, με αναιμική στήριξη των Ταμείων, εκμετάλλευση των Αποθεματικών τους για άλλους σκοπούς, αύξηση των εισφορών χωρίς αύξηση των παροχών, κ.ά.

Η Ομάδα εντόπισε πολλές συγκεκριμένες παρεμβάσεις εναντίον της ομαλής λειτουργίας του ΣΚΑ που έχουν οξυνθεί επικίνδυνα στα χρόνια των Μνημονίων, με διαδοχικούς Ασφαλιστικούς Νόμους των διάφορων Κυβερνήσεων. Συμφώνησε ότι με βάση διάφορα προσχήματα, όπως το δημογραφικό ζήτημα - που και αυτό ως υπαρκτή πραγματικότητα αποτελεί συνέπεια συγκεκριμένων πολιτικών-, οι Κυβερνήσεις μετατοπίζονται συνεχώς προς τη λογική της ανταποδοτικότητας και της κεφαλαιοποίησης και όλο και πιο μακριά από τη λογική της αναδιανομής. Η τελευταία εξέλιξη, ο Νόμος του 2016, παρότι επιφανειακά διακηρύσσει το αντίθετο, κατ' ουσίαν αποδέχεται πλήρως τις ρήτρες μηδενικού ελλείμματος, αυξάνει κι άλλο τις εισφορές και τα όρια ηλικίας, ενώ με την πλήρη εφαρμογή του το 2019, όχι απλά θα επικυρώσει τις προηγούμενες μειώσεις συντάξεων, αλλά και θα τις βαθύνει σε επικίνδυνο βαθμό.

Παρότι, διατυπώθηκε βέβαια και η άποψη να υπάρξει μεγαλύτερη και σαφέστερη αντιστοιχία των εισφορών με τις παροχές, η 2η Ομάδα αλλά και η συζήτηση στο Συνέδριο που ακολούθησε, κατέληξαν, στο πλαίσιο των Θέσεων της ΟΛΜΕ του 17^{ου} Συνεδρίου του 2017, ότι ο στόχος θα πρέπει να είναι η υπεράσπιση της έννοιας της Αναδιανομής και των Αναδιανεμητικών Συστημάτων που πλήττονται σήμερα, με κεντρική έννοια την Αλληλεγγύη μεταξύ των εργαζομένων. Εν κατακλείδι, το ζητούμενο είναι να μπορεί να υπάρχει ένα πλήρες σύστημα Πρόνοιας που να περιλαμβάνει και αξιοπρεπείς συντάξεις οι οποίες θα καλύπτουν όλες τις σημερινές πραγματικές ανάγκες των εργαζομένων.

Η υποομάδα της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, έθεσε το θέμα της επαναχορήγησης του επιδόματος ειδικών συνθηκών στην Ειδική Αγωγή. Αναφέρθηκε χαρακτηριστικά, ότι ενώ ο νόμος 4235/2014 και η εγκύκλιος 2/17087/0022 του Υπ. Οικονομικών καλούσε ουσιαστικά τον τότε υπουργό Παιδείας να προβεί σε ΚΥΑ με τους συναρμόδιους υπουργούς εντός έξι μηνών, ώστε να δοθεί ξανά το επίδομα στους εργαζόμενους στην ΕΑΕ. Κάτι τέτοιο, δεν έπραξε ποτέ ο υπουργός Παιδείας. Αυτή η «χαμένη ευκαιρία», πείθει περισσότερο από ποτέ, ότι η **ΟΛΜΕ θα πρέπει να αγωνιστεί για την επαναφορά του συνόλου των επιδομάτων που ίσχυαν πριν τη μνημονιακή λαίλαπα με τελικό στόχο την ενσωμάτωσή τους στο βασικό μισθό.** Δεν πρέπει να μας διαφεύγει, ότι η μισθολογική κατάσταση των εκπαιδευτικών, ήταν διαχρονικά χειρότερη σε σχέση με τους άλλους δημοσίους υπαλλήλους (βλέπε εισήγηση υποομάδας Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης).

✓ **3η Ομάδα εργασίας ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ. για το 12ο Εκπαιδευτικό Συνέδριο**

ΘΕΜΑ: Ο εκπαιδευτικός ως μέλος της συλλογικότητας του σχολείου (Συλλογικότητα – Δημοκρατία στο σχολείο και εκπαιδευτικό έργο)
Συντονιστές: Αναγνώστη Βικτωρία, Παπαχατζής Ηλίας, Πρωτονοταρίου Άννα

Συμπεράσματα - Πορίσματα

Στην παράλληλη συνεδρία της 3^{ης} ομάδας εργασίας (19/5/18), μέλη της ομάδας παρουσίασαν αναλυτικότερα τους βασικούς άξονες του θέματος, και στη συνέχεια έγιναν

τοποθετήσεις από τους συνέδρους. Ο διάλογος και ο προβληματισμός που αναπτύχθηκε, αφορούσε κυρίως τα παρακάτω ζητήματα και τις διαπιστώσεις:

ΣΕ Ο,ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ

-Το εκπαιδευτικό κλίμα, οι σχέσεις εκπαιδευτικών – μαθητών, οι δυσκολίες και τα προβλήματα που δυσχεραίνουν το εκπαιδευτικό έργο, διαμορφώνονται σήμερα μέσα στο περιβάλλον της ασκούμενης εκπαιδευτικής πολιτικής η οποία αποτελεί υποσύνολο της μνημονιακής οικονομικής πολιτικής, και καθορίζει με τη σειρά της τους παράγοντες που λειτουργούν ανασταλτικά απέναντι σε ένα πλαίσιο διοίκησης και λειτουργίας του σχολείου, που θα κατοχυρώνει και θα διευρύνει τη δημοκρατία και τις συλλογικές διαδικασίες, με κυρίαρχο το ρόλο του Συλλόγου διδασκόντων. Η θέσπιση ενός τέτοιου πλαισίου, είναι αναγκαία αλλά όχι ικανή συνθήκη για ένα δημοκρατικό σχολείο. Χρειάζεται ταυτόχρονα η επαγρύπνηση και οι αγώνας των μάχιμων εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού κινήματος στην κατεύθυνση του ριζικού εκδημοκρατισμού της εκπαίδευσης και ευρύτερων κοινωνικών αλλαγών.

- Η συμμετοχή και η συλλογικότητα έχουν θετικό πρόσημο αν η κατεύθυνση και οι σκοποί που υπηρετούν, συνδέονται με τις ανάγκες του εκπαιδευτικού κινήματος, των μαθητών και του δημόσιου σχολείου. Με δεδομένο ότι οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές γίνεται προσπάθεια να επιβληθούν στο χώρο της εκπαίδευσης, δημιουργώντας ένα ασφυκτικό πλαίσιο εποπτείας και ελέγχου, το εκπαιδευτικό κίνημα, όπως ιστορικά έχει δείξει η εμπειρία, έχει τη δυνατότητα να αντισταθεί και να διευρύνει δημοκρατικές κατακτήσεις, δημιουργώντας καλύτερες συνθήκες δράσης του οργανωμένου εκπαιδευτικού κινήματος και μέσα στα σχολεία.

-Το σχολικό κλίμα, όταν χαρακτηρίζεται από δημοκρατία και συλλογικότητα στη λήψη αποφάσεων, επιδρά θετικά στον εκπαιδευτικό, στο έργο του και στους μαθητές, με την επισήμανση ότι η διδασκαλία είναι μια σύνθετη και συλλογική λειτουργία που συνδέεται με παράγοντες όπως οι σκοποί της εκπαίδευσης, τα μέσα που διατίθενται, τα αναλυτικά προγράμματα, τα βιβλία, οι μέθοδοι διδασκαλίας, οι συνθήκες εργασίας, η διοικητική δομή, το κοινωνικό περιβάλλον.

Οι παράγοντες που αποδυναμώνουν ή αποτρέπουν τη δημοκρατία και η συλλογικότητα στο σχολείο, έχουν σχέση:

Με το ιεραρχικό, γραφειοκρατικό και αυταρχικό μοντέλο οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης και το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (νόμοι, Υ.Α., καθηκοντολόγιο, κ.λπ.), στο οποίο είναι αυξημένες οι αρμοδιότητες του Δ/ντή, και περιορισμένος ο ρόλος του Συλλόγου διδασκόντων.

Με το μειωμένο μισθό, το αυξημένο ωράριο, την εντατικοποίηση, ελαστικοποίηση και ανισότητα των εργασιακών σχέσεων, την εργασία σε πολλά σχολεία, το αντιδημοκρατικό θεσμικό πλαίσιο, τις λειψές υποδομές, τα αναχρονιστικά αναλυτικά προγράμματα, τον εξετασιοκοκεντρικό χαρακτήρα του σχολείου και τις νεοφιλελεύθερες επιταγές για αυτονομία και αποκέντρωση.

Με την αξιολόγηση-χειραγώγηση του εκπαιδευτικού και του σχολείου, έτσι όπως ήδη επιχειρήθηκε να επιβληθεί τα προηγούμενα χρόνια, και μετέφερε στο σχολείο τον ανταγωνισμό, τον έλεγχο και την κατηγοριοποίηση εκπαιδευτικών και σχολείων,

αποτελώντας σημαντικό παράγοντα περιορισμού της δημοκρατίας, αποδυνάμωσης των συλλογικών διεργασιών, συρρίκνωσης της παιδαγωγικής και διδακτικής αυτονομίας των εκπαιδευτικών και διαμόρφωσης διχαστικού κλίματος ανταγωνισμού και κατηγοριοποίησης.

Με την αναδιοργάνωση και τη συγχώνευση των υπάρχουσών δομών υποστήριξης της εκπαίδευσης, που μέσα στα πλαίσια ενός μειωμένου κόστους εκπαιδευτικού συστήματος, θα οδηγήσει σε περισσότερη γραφειοκρατία και συγκεντρωτισμό, σε αύξηση των καθηκόντων των εκπαιδευτικών και σε μεταφορά της ευθύνης για την επίλυση των προβλημάτων στο Σύλλογο Διδασκόντων, πράγμα που θα συμπιέσει και θα τυποποιήσει περαιτέρω τη λειτουργία του.

Με την αξιολόγηση των στελεχών όπως αυτή προβλέπεται στο νομοσχέδιο για τις υποστηρικτικές δομές, το οποίο, παρά την κατάργηση του ΠΔ 152 και του νομοθετικού συνοδευτικού πλαισίου της αξιολόγησης – χειραγώγησης -που αποτελούσε πάγιο αίτημα του εκπαιδευτικού κινήματος-, εμπλέκει τους εκπαιδευτικούς σε ρόλο αξιολογητή, δημιουργεί σχέσεις εξάρτησης και υποταγής, δυναμιτίζει το κλίμα του σχολείου και ανοίγει το δρόμο σε μελλοντική ατομική αξιολόγηση και του εκπαιδευτικού.

Με την αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας, αν αυτή εφαρμοστεί σύμφωνα με τις οδηγίες του ΟΟΣΑ, και η οποία καμία σχέση δεν θα έχει με εσωτερική διαδικασία «προγραμματισμού και αποτίμησης εκπαιδευτικού έργου».

Για τους παραπάνω λόγους, ζητάμε την απόσυρση του νομοσχεδίου για τις δομές, την κατάργηση του νομοθετικού πλέγματος της αξιολόγησης – χειραγώγησης και του Καθηκοντολόγιου, και τη θέσπιση ενός δημοκρατικού πλαισίου διοίκησης και λειτουργίας της εκπαίδευσης.

ΣΕ Ο,ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΜΑΘΗΤΕΣ - ΓΟΝΕΙΣ

Η βαθιά κοινωνική και οικονομική κρίση και οι πολιτικές της λιτότητας και της περιθωριοποίησης μεγάλων τμημάτων του πληθυσμού διαπερνούν την εκπαιδευτική διαδικασία και τις συνθήκες εκπαίδευσης των μαθητών/τριών στα ελληνικά σχολεία. Το εξετασιοκεντρικό σχολείο, η απουσία αντισταθμιστικών μέτρων στήριξης και η άκρατη φροντιστηριοποίηση, εντείνουν τη σχολική αποτυχία, αναπαράγουν και βαθαίνουν τις εκπαιδευτικές ανισότητες και μεταφέρουν στην οικογένεια ένα μεγάλο μέρος του κόστους της εκπ/σης.

Η αλλαγή του θεσμικού πλαισίου διοίκησης και λειτουργίας του σχολείου με διεύρυνση και ενίσχυση των δημοκρατικών διεργασιών, θα μπορούσε να ενδυναμώσει τις συλλογικότητες που συμμετέχουν στη σχολική κοινότητα, ώστε να αναζωογονηθεί και ο θεσμός των μαθητικών κοινοτήτων, με μεγαλύτερη συμμετοχή και ουσιαστικότερες παρεμβάσεις του μαθητικού κινήματος για τη διεκδίκηση μορφωτικών δικαιωμάτων και για την υπεράσπιση του δημόσιου σχολείου.

Η συνεργασία γονέων-κηδεμόνων και σχολείου κρίνεται απολύτως αναγκαία, όπως και η συχνή ενημέρωση των γονέων για την πρόοδο και τη συμμετοχή των παιδιών τους στα σχολικά δρώμενα. Οι ρόλοι όμως, των γονέων και των Συλλόγων τους, θα πρέπει να είναι απολύτως διακριτοί, ώστε αυτοί να μην παρεμβαίνουν στο εκπαιδευτικό έργο.

Ταυτόχρονα, είναι αναγκαία η αύξηση των δαπανών για την παιδεία, η πλήρης στελέχωση των σχολείων με μόνιμο εκπαιδευτικό, διοικητικό και επιστημονικό προσωπικό, οι

ολιγομελείς τάξεις, η σύγχρονη υλικοτεχνική υποδομή, και η απρόσκοπτη λειτουργία όλων των δομών αντισταθμιστικής στήριξης.

Προτάσεις - διεκδικήσεις

1. Κατάργηση Καθηκοντολογίου. **Θεσμική κατοχύρωση και έμπρακτη διασφάλιση της δημοκρατίας και της παιδαγωγικής ελευθερίας στο χώρο του σχολείου (15^ο Συνέδριο ΟΛΜΕ)**
2. Ο Σύλλογος διδασκόντων κυρίαρχο όργανο λήψης αποφάσεων που αφορούν τη διοίκηση, τη λειτουργία του σχολείου, και την παιδαγωγική διαδικασία(2^ο Συν. 1995).
3. Το διευθυντικό προσωπικό να μετασχηματιστεί σε συντονιστή της σχολικής ζωής που θα εκφράζει και θα υλοποιεί τις αποφάσεις του Συλλόγου διδασκόντων και θα επιδιώκει τη συλλογικότητα και τη δημιουργική συνεργασία όλων των φορέων της σχολικής ζωής» (8ο Συνέδριο ΟΛΜΕ, σελ. 90). Όχι σε διευθυντή μάντζερ - αξιολογητή και μονάρχη της σχολικής ζωής (Γ.Σ. Προέδρων, 5/10/12)
4. Όχι σε αξιολόγηση – χειραγώγηση που οδηγεί σε κατηγοριοποίηση εκπαιδευτικών και σχολείων και σε απολύσεις. Όχι στην αξιολόγηση διευθυντών και υποδιευθυντών με βάση τις επιταγές του ΟΟΣΑ.
5. Απόσυρση του νομοσχεδίου για τις υποστηρικτικές δομές.
6. Διαφωνούμε κατηγορηματικά με οποιαδήποτε κατεύθυνση περιφερειακής οργάνωσης της εκπαίδευσης σε διορισμούς, διαχείριση προσωπικού, αναλυτικά προγράμματα, κ.λπ. (15^ο Συνέδριο ΟΛΜΕ)
7. Να τεθεί σε προτεραιότητα η αντίθεση του κλάδου σε κάθε προσπάθεια ιδιωτικοποίησης της δημόσιας εκπαίδευσης (15ο Συνέδριο ΟΛΜΕ), και η προάσπιση του κοινωνικού χαρακτήρα της.
8. Αύξηση δαπανών στο 5% του ΑΕΠ για την Παιδεία. Πλήρη στελέχωση των σχολείων με μόνιμο εκπαιδευτικό, διοικητικό και επιστημονικό προσωπικό, ολιγομελείς τάξεις, σύγχρονη υλικοτεχνική υποδομή, απρόσκοπτη λειτουργία όλων των δομών αντισταθμιστικής στήριξης, αναθεώρηση σχολικών προγραμμάτων σπουδών και βιβλίων, εκσυγχρονισμός διδακτικών μεθόδων.
9. Καμιά μεταφορά του κόστους της εκπαίδευσης στην οικογένεια. Το σχολείο να καλύπτει πλήρως και δωρεάν τις ανάγκες για ουσιαστική γενική μόρφωση, όπως και για ξενόγλωσση, αθλητική, καλλιτεχνική εκπαίδευση και γνώση Η/Υ, δίνοντας και τις απαραίτητες πιστοποιήσεις.
10. Οικονομική αναβάθμιση, σταθερή και μόνιμη εργασία, παιδαγωγική ελευθερία και επαγγελματική αυτονομία του εκπαιδευτικού, με μηχανισμούς στήριξης και ανατροφοδότησης του έργου του και με συστηματική επιμόρφωση.
11. Επαναφορά ωραρίου στα προ του 2013 επίπεδα. Συμπλήρωση ωραρίου σε μέχρι δύο σχολεία.

✓ 4η Ομάδα εργασίας ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ. για το 12ο Εκπαιδευτικό Συνέδριο

ΘΕΜΑ: Επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη.

Συντονιστές: Ανδρινόπουλος Γεώργιος, Πριβαρτιτσάνης Πέτρος

Συμπεράσματα - Πορίσματα

Στην 4^η ομάδα εργασίας για την επιμόρφωση, παρουσιάστηκαν τα σημαντικότερα σημεία των εισηγήσεων. Συνολικά τοποθετήθηκαν 22 εκπαιδευτικοί. Οι τοποθετήσεις αφορούσαν θέματα επιμόρφωσης γενικά για την Εκπαίδευση και υπήρξαν εισηγήσεις για την Τεχνική εκπαίδευση, την Ειδική Αγωγή, αλλά και σε ειδικότερα θέματα.

Η γενική αίσθηση που προέκυψε από τη συζήτηση, είναι ότι κρίνεται αναγκαία η επιμόρφωση όλων των εκπαιδευτικών, με ιδιαίτερη έμφαση στην τεχνική εκπαίδευση και στην ειδική αγωγή.

Η υποομάδα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, επισήμανε την ανυπαρξία των απαιτούμενων ειδικών προσόντων ειδικά σε μόνιμους εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που παρόλα αυτά υπηρετούν σε δομές ειδικής αγωγής, πράγμα που δείχνει πόσο σοβαρά αντιμετωπίζεται η ΕΑΕ και αναφέρθηκε στα ΠΕΚ που καταργούνται, και στο ΙΕΠ που είναι ΝΠΙΔ και ανέλαβε ρόλο επιμορφωτικού φορέα (με «σεμινάρια» 1-2 ημερών συνήθως), μέσω προγραμμάτων ΕΣΠΑ. Έθιξε επίσης το θέμα έλλειψης σταθερού νομοθετικού πλαισίου, καθώς και την απουσία επιμόρφωσης σε νομικά ζητήματα που αφορούν την εκπαίδευση». (βλέπε εισήγηση υποομάδας Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης).

Η πολιτική για την επιμόρφωση όμως που ακολουθείται από τους διεθνείς οργανισμούς και τις κυβερνήσεις συναρτάται πολλές φορές με αρνητικές αναδιαρθρώσεις και καταστρατήγηση εργασιακών δικαιωμάτων. Για τους εκπαιδευτικούς η επιμόρφωση είναι δικαίωμα και υποχρέωση της Πολιτείας.

Η συζήτηση ανέδειξε ότι πρέπει να υπάρξει μια συνολική πρόταση για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και την επαγγελματική τους ανάπτυξη, στο πλαίσιο των διατυπωμένων θέσεων του κλάδου για ένα καλύτερο δημόσιο σχολείο και όχι ένα σχολείο της αγοράς.

Στο πλαίσιο αυτό διατυπώθηκαν βασικές αρχές για μια αποδεκτή από τους εκπαιδευτικούς επιμόρφωση:

- Η επιμόρφωση είναι δικαίωμα για όλους και όχι προνόμιο λίγων και μέσο κατηγοριοποίησης.
- Η επιμόρφωση οφείλει να είναι ποιοτική και σύμφωνη με τις πραγματικές ανάγκες των εκπαιδευτικών και της εκπαίδευσης. Στο περιεχόμενο της επιμόρφωσης πρέπει να έχουν τον λόγο οι εκπαιδευτικοί.
- Η επιμόρφωση πρέπει να παρέχεται εντελώς δωρεάν, χωρίς δίδακτρα και χωρίς καμία άλλη οικονομική επιβάρυνση.
- Πλήρης απαλλαγή των επιμορφουμένων από τα διδακτικά καθήκοντα.
- Η επιμόρφωση να παρέχεται περιοδικά από ΑΕΙ και άλλους δημόσιους φορείς, σε αντίθεση με το εμπόριο πτυχίων, βεβαιώσεων και πιστοποιήσεων.

Προϋποθέσεις για να υπάρξει μια ουσιαστική επιμόρφωση, είναι ένα οργανωμένο πλαίσιο πολιτικών που θα περιλαμβάνει:

- Άρση της λιτότητας και αύξηση των δαπανών για την Παιδεία.
- Διορισμό μόνιμων εκπαιδευτικών.
- Αξιοπρεπή εργασιακά δικαιώματα στους εκπαιδευτικούς (ωράριο, μισθό, συνθήκες).
- Καμία σύνδεση της επιμόρφωσης με οποιαδήποτε αξιολόγηση ή κατηγοριοποίηση των εκπαιδευτικών και των σχολείων σε μια ανταγωνιστική λογική.

Το συνδικαλιστικό κίνημα οφείλει να παρακολουθεί προσεκτικά και διαρκώς το θέμα, και να επεξεργαστεί συγκεκριμένες δράσεις και προτάσεις στην κατεύθυνση της διασφάλισης αποτελεσματικής επιμόρφωσης για τον κλάδο.

Όσον αφορά τις προτάσεις μας για την επιμόρφωση και το πώς σχετίζονται αυτές με τις πολιτικές και τη συζήτηση για την αξιολόγηση – αποτίμηση – αυτονομία σχολικής μονάδας, διατυπώθηκαν διαφορετικές εκτιμήσεις.

✓ **Υποομάδα εργασίας ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ. για το 12ο εκπαιδευτικό Συνέδριο.**
ΘΕΜΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ: Εργασιακά ζητήματα, υποδομές και Επιμόρφωση στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (πρώην Τ.Ε.Ε.)
Συντονιστής Χατζηνικολής Ζάχος

Συμπεράσματα - Πορίσματα

Η υποομάδα για την ΕΕΚ/ΤΕΕ συμμετείχε στις παράλληλες συνεδρίες της 1^{ης} και της 4^{ης} ομάδας (εργασιακά, επιμόρφωση) κατά τις διαδικασίες του 12^{ου} Εκπαιδευτικού Συνεδρίου, παρουσιάζοντας τις ιδιαιτερότητες και τα προβλήματα που αφορούν την ΕΕΚ ως ισότιμου πυλώνα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Κατά κοινή ομολογία οι σύνεδροι παρουσίασαν τον έντονο, σε μερικές στιγμές, προβληματισμό τους για τη στρατηγική που θα έπρεπε να αναπτύξει το κίνημα για τα ζητήματα της ΤΕΕ. Ζητήθηκε έντονα από τους συνέδρους, στα επόμενα εκπαιδευτικά συνέδρια να δοθεί στην ΤΕΕ/ΕΕΚ η έκταση και το βάρος που της αρμόζει. Τόσο από τις δύο αντιπαραθετικές εισηγήσεις, όσο και από τις αντίστοιχες τοποθετήσεις, έγιναν προσπάθειες να αποτυπωθεί και να περιγραφεί η κατάσταση στην ΕΕΚ και το γενικότερο πλαίσιο των ζητημάτων που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί που εργάζονται σε αυτήν.

Σχολιάστηκε έντονα η ταξική προέλευση των μαθητών της ΤΕΕ/ΕΕΚ και οι συνθήκες διαβίωσής τους σε όλη την Ελλάδα. Συσχετίστηκαν με αυτό φαινόμενα που αφορούν τις συνθήκες διδασκαλίας σε δυσπρόσιτες περιοχές, όπως και η αναγκαστική μετακίνηση μαθητών/τριών σε περιοχές που δεν υπάρχει η ειδικότητά τους. Για τις συνθήκες εργασίας των καθηγητών διαπιστώθηκε ένταση φαινομένων όπως αυτά της κλιμακούμενης εργασιακής εξουθένωσης, της γήρανσης του εκπαιδευτικού προσωπικού και των συνεπειών από τη συγχώνευση σχολείων.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην αναλογία και την κατανομή του μαθητικού πληθυσμού της ΤΕΕ/ΕΕΚ και εκφράστηκαν αιτήματα που αφορούν την επαναφορά του διδακτικού ωραρίου στα επίπεδα του 2013. Διαπιστώθηκε για άλλη μία φορά ότι στην κοινωνία της κρίσης και των μνημονίων, οι καθηγητές κράτησαν την

εκπαίδευση όρθια, κρατώντας προστατευμένα τα παιδιά των φτωχών και αδύναμων οικογενειών που φοιτούν στην ΤΕΕ. Επισημάνθηκε ότι ειδικά στην ΤΕΕ πρέπει να εφαρμοστεί, πέραν του αναλυτικού, ένα σοβαρότατο πρόγραμμα κοινωνικής παιδαγωγικής και μαθησιακής υποστήριξης για τα παιδιά των χαμηλών οικονομικών στρωμάτων. Το φαινόμενο της σχολικής διαρροής συσχετίστηκε με περιοχές φτωχές και απομακρυσμένες, καθώς και με τις δυσκολίες που οδηγούν σε εγκατάλειψη του σχολείου ιδιαίτερα τα παιδιά μεταναστών και προσφύγων.

Οι δύο αντιπαραθετικές εισηγήσεις που κατατέθηκαν τόσο ως προς τα εργασιακά, όσο και ως προς την επιμόρφωση στις παράλληλες συνεδρίες, καθώς και η διαφοροποίηση στις παρεμβάσεις των συνέδρων, οδήγησαν σε διαφοροποιημένα συμπεράσματα, τα οποία παρατίθενται σε δύο ομάδες, ως εξής:

Α΄ ΟΜΑΔΑ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το κίνημα των εκπαιδευτικών θα πρέπει να προσπαθήσει να συμφωνήσει σε ένα ελάχιστο πλαίσιο κοινών σημείων αποδοχής για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της ΤΕΕ. Το κίνημα θα πρέπει επίσης να αφήσει πέρα τα στοιχεία καταστροφολογίας και την κινδυνολογία, και να αναπτύξει στρατηγικές ικανές, που θα δίνουν χαραμάδα ελπίδας, που θα στοιχειοθετούν την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των εκπαιδευτικών, την προοπτική ενασχόλησης των νεότερων συναδέλφων και την υπεράσπιση της καθημερινής ζωής και της επαγγελματικής προοπτικής των μαθητών.

Θα πρέπει να διερευνηθεί το πλαίσιο αναζήτησης και οικοδόμησης κοινωνικών συμμαχιών που θα αντιπαλεύουν τις κοινωνικές επιπτώσεις των μνημονίων και τις συνέπειες που αυτά έχουν για την εκπαίδευση. Αντιπαλεύοντας την «καταστροφή» των «βιομηχανικών ειδικοτήτων», θα πρέπει να αναδειχτεί μια νέα στρατηγική για την ΤΕΕ/ΕΕΚ. Μία νέου τύπου στρατηγική για την ΤΕΕ/ΕΕΚ θα πρέπει να αποσκοπεί στο πλαίσιο της διάκρισης μεταξύ τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης και να διεκδικήσει τα δικαιώματα των εκπαιδευτικών, όπου αυτά αμφισβητούνται από τις συνέπειες των εξελίξεων και των επιχειρούμενων μεταρρυθμίσεων. Επίσης θα πρέπει να διατυπωθεί ένα καινούργιο πλαίσιο διεκδικήσεων που θα αφορά την τοποθέτηση εκπαιδευτικών σε θέσεις όπως αυτές της μαθητείας και στα ΔΙΕΚ.

Β΄ ΟΜΑΔΑ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Διατυπώθηκε με σαφή προσανατολισμό, η αντίθεση στο σύνολο των πολιτικών της αναδιάρθρωσης στην ΤΕΕ που η αιχμή της είναι η εφαρμογή της Μαθητείας, συνδέθηκαν οι πολιτικές αυτές με τις γενικότερες νεοφιλελεύθερες αναδιαρθρώσεις στη χώρα και του συνόλου της εκπαιδευτικής πολιτικής.

Σύμφωνα με αυτές τις πολιτικές η προώθηση της μάθησης με βάση την εργασία και η μετάβαση της εκπαιδευτικής διαδικασίας απ' το σχολείο στην επιχείρηση, αποτελεί κεντρικό στρατηγικό στόχο της εκπαιδευτικής πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση.

Οι σύνεδροι που ανέπτυξαν την παραπάνω άποψη, έθεσαν ως κεντρικό στόχο την αντίσταση και ανατροπή αυτών των πολιτικών και την πάλη του εκπαιδευτικού κινήματος για την εφαρμογή ενός Δημόσιου 12χρονου υποχρεωτικού σχολείου για όλα τα παιδιά, με τη δυνατότητα ίσων ευκαιριών στη μάθηση. Με δίχρονη υποχρεωτική προσχολική Αγωγή και με Δημόσια Επαγγελματική Εκπαίδευση μετά

το 12χρονο υποχρεωτικό σχολείο, με ταυτόχρονη κατάργηση όλων των δομών της μη τυπικής εκπαίδευσης.

ΓΙΑ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΥΠΗΡΞΕ ΤΟ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΚΟΙΝΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Ως προς τα ζητήματα της επιμόρφωσης, τέθηκε από πολλούς συναδέλφους η αναγκαιότητα της διαρκούς στοχευμένης ανά ειδικότητα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών της ΕΕΚ και της διεκδίκησης της επαναφοράς των εκπαιδευτικών αδειών σε όποιον εκπαιδευτικό επιθυμεί, όπως επίσης και του προσδιορισμού ενός θεσμοθετημένου πλαισίου διαρκούς και δωρεάν επιμόρφωσης μέσα από δημόσιες δομές της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τέθηκε επίσης ως προαπαιτούμενο η πλήρης αποσύνδεση της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών από την αξιολόγηση της σχολικής μονάδας και του εκπαιδευτικού.

Στο τριήμερο του συνεδρίου αποδείχθηκε ότι η ΤΕΕ είναι στο επίκεντρο της εκπαιδευτικής αναδιάρθρωσης. Το κίνημα θα πρέπει να αντιδράσει στα νομοθετήματα που καταστρατηγούν τα εργασιακά δικαιώματα των εκπαιδευτικών της τεχνικής εκπαίδευσης και τα μορφωτικά δικαιώματα των μαθητών μας.

✓ **Υποομάδα εργασίας ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ. για το 12ο εκπαιδευτικό Συνέδριο.**
ΘΕΜΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ: Το εκπαιδευτικό έργο στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση, σε συνάρτηση με τις συνθήκες εργασίας των εκπαιδευτικών
Συντονιστής: Σπυρίδων Κανελλόπουλος

Εισηγήσεις της υποομάδας Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, ενσωματώθηκαν στα προηγηθέντα συμπεράσματα των άλλων ομάδων εργασίας.

**Διαβάστε τις πλήρεις εισηγήσεις των ομάδων και υποομάδων
εργασίας [εδώ](#).**